

Η ΔΑΣΜΟΛΟΓΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΜΕΧΡΙ ΚΑΙ ΤΟΥ 1952

ΥΠΟ ΙΩ. Λ. ΦΡΑΓΚΟΥ

ΠΡΟΠΟΛΕΜΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

Τò ἐν ἰσχύϊ Ἑλληνικὸν Δασμολόγιον Εἰσαγωγῆς, ἐπεξεργαζόμενον ἀπὸ τοῦ 1914, ἐκυρώθη διὰ τοῦ Ν. Δ]τος τῆς 22 Δεκεμβρίου 1923 καὶ ἐτέθη εἰς ἐφαρμογὴν ἀπὸ τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1926. Οἱ δασμοὶ τοῦ ἦσαν κυρίως δασμοὶ κατ' εἶδος, ἐλάχιστοι δὲ ἦσαν οἱ καθιερωθέντες διὰ τοῦ δασμολογίου τούτου δασμοὶ κατ' ἀξίαν.

Ὁ καθορισμὸς τῶν δασμῶν κατ' εἶδος, ἐγένετο ἐπὶ τῇ βάσει τῶν διεθνῶν τιμῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης διὰ μετατροπῆς τῶν υἱοθετηθέντων ὑπὸ τῆς τότε Κυβερνήσεως ποσοστῶν δασμολογικῆς ἐπιβαρύνσεως τῶν διαφόρων εἰδῶν εἰς δασμοὺς κατὰ θάρος. Αἱ ἔλαι ὑποδιαιρέσεις τοῦ δασμολογίου τούτου ἀνήρχοντο εἰς 1326, ἐκ τούτων δὲ μόνον 52 ἦσαν ὑποδιαιρέσεις μὲ δασμοὺς κατ' ἀξίαν (27 ἀτελεῖς, 1247 εἰδικευμένοι, 52 κατ' ἀξίαν).

Ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ δασμολογίου τούτου συνήφθησαν διμερεῖς δασμολογικαὶ συμβάσεις μετὰ διαφόρων Κρατῶν, διὰ τῶν ὁποίων οἱ ἐλάχιστοι δασμοὶ, τοῦ ἐνὸς τρίτου περίπου τῶν ὑποδιαιρέσεων τοῦ δασμολογίου εἰσαγωγῆς, ἢ ἐπαγιοποιήθησαν ἢ ἐμειώθησαν, καθορισθέντων μικροτέρων συμβατικῶν τοιούτων.

Ὡς γνωστὸν, ἐν τῶν μειονεκτημάτων τῶν δασμῶν κατ' εἶδος εἶναι καὶ ἡ ἐλλειψὶς σταθερότητος εἰς τὴν δασμολογικὴν ἐπιβάρυνσιν τῶν διαφόρων εἰσαγομένων εἰδῶν, λόγῳ τῆς ἀξομειώσεως τῶν τιμῶν τῶν ἐμπορευμάτων.

Ἡ ἐξουδετέρωσις τοῦ μειονεκτήματος τούτου ἐπιτυγχάνεται: πρῶτον διὰ τῆς ἐκάστοτε ἀναθεωρήσεως τῶν δασμῶν, πρὸς ἐπαναφορὰν τῆς διαταραχθείσης δασμολογικῆς ἐπιβαρύνσεως εἰς τὸ πρότερον καθωρισμένον ἐπίπεδον ἐν σχέσει μὲ τὴν ἀξίαν καὶ δεύτερον διὰ τοῦ καθορισμοῦ τῶν δασμῶν εἰς σταθερὸν νόμισμα.

Τὸ πρῶτον μέτρον ἐνδείκνυται κυρίως ὁσάκις αἱ ἐμμέσως χρησιμοποιοιθεῖσαι εἰς βάσεις, διὰ τὸν καθορισμὸν τῶν τοιούτων δασμῶν, ἀρχικαὶ τιμαί, ὑποστοῦν σημαντικὴν μεταβολὴν συνεπείᾳ ἀξομειώσεων τούτων εἰς τὴν διεθνή ἀγοράν.

Τὸ δεύτερον μέτρον προσεβλήθη πρὸς ἐξουδετέρωσιν τῆς μειώσεως τῆς δασμολογικῆς ἐπιβαρύνσεως τῆς ὀφειλομένης εἰς τὰς συναλλαγματικὰς διακυμάνσεις, καθόσον εἶναι τὸ μόνον μέτρον δυνάμενον νὰ ἐξουδετερώσῃ εὐχερῶς τὸ μειονέκτημα τῶν κατ' εἶδος δασμῶν εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας, ἐφόσον ἡ προσαρμογὴ τῶν δασμῶν εἰς τὰς περιπτώσεις τῆς διακυμάνσεως τῶν τιμῶν διεθνῶς ἀπαιτεῖ νέας δια-

---

ὀφισταμένων τοιούτων παρέχονται μόνον ὑπὸ τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς Δανείων, ἐκ κεφαλαίων τῆς Ἀμερικανικῆς βοήθειας καὶ μὲ τὴν ρήτραν τοῦ δολλαρίου. Σημειωτέον ὅτι κατὰ τὸ 1952 οὐδὲν τοιοῦτον δάνειον ἐχορηγήθη, λόγῳ μὴ διαθέσεως κεφαλαίων ἐκ μέρους τῆς ΚΕΔ.

πραγματεύσεις πρὸς τροποποίησιν τῶν ἰσχυουσῶν συμβάσεων καὶ λήψιν νέων νομοθετικῶν μέτρων.

Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον οἱ εἰδικευμένοι δασμοὶ καθορίζονται εἰς χρυσὰς μονάδας (μεταλλικὰς δραχμὰς), αἱ ὅποια ἔχουν σχέσιν μὲ τὴν ἀξίαν τῆς χαρτίνης δραχμῆς πρὸς τὸν χρυσοῦν ἢ τὴν χρυσὴν λίραν Ἀγγλίας.

Ἡ Ἑλλάς, διὰ τοῦ καθορισμοῦ τῶν δασμῶν τοῦ δασμολογίου εἰσαγωγῆς εἰς μεταλλικὰς δραχμὰς, ἐπεδίωξε τὴν ἐξουδετέρωσιν τοῦ μειονεκτήματος τοῦτου τῶν δασμῶν κατ' εἶδος, διὰ τὰς περιπτώσεις τῆς ὑποτιμήσεως τοῦ νομίσματος τῆς. Τὸ σύστημα δὲ τοῦτο τῆς Ἑλλάδος ἀπεδέχθησαν τὰ διάφορα Κράτη μεθ' ὧν ὑπέγραψε δασμολογικὰς συμφωνίας. Δέον νὰ ὑπομνησθῇ, πάντως, ἐνταῦθα ὅτι τὸ σύστημα τοῦτο δὲν καθιερώθη ὑπὸ τῆς Ἑλλάδος τὸ πρῶτον διὰ τοῦ δασμολογίου τοῦ 1923. Ἡδὴ ἀπὸ τοῦ 1887 (Νόμος ΑΥΚΕ τῆς 10[4]1887) ἡ Ἑλλάς, ἀντιμετωπίζουσα τὸ πρόβλημα τῆς διακυμάνσεως τῆς ἀξίας τοῦ ἐθνικοῦ νομίσματος, καθιέρωσε τὸ σύστημα τοῦτο διὰ νὰ ἐξασφαλίσῃ κυρίως αὐτομάτως, ἔσοδα ἐκ δασμῶν εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Κράτους.

Κατὰ τὴν ψήφισιν τοῦ δασμολογίου τοῦ 1923 ἡ χρυσὴ λίρα ἀντεστοίχει πρὸς 25 χαρτίνας δραχμὰς.

Ἡ Ἑλλάς, ἐφαρμόζουσα τὸ σύστημα τοῦτο, καθιέρωνε ἐνιαίον συντελεστὴν δι' ἅπαντας τοὺς δασμοὺς τοῦ ἰσχύοντος δασμολογίου. Ἀπὸ τοῦ 1887 μέχρι τῆς 11 Ἰουλίου 1925, ὁ καθοριζόμενος συντελεστὴς ἦτο πράγματι ἐνιαίος. Ἀπὸ τῆς χρονολογίας ταύτης μέχρι καὶ τοῦ Μαΐου τοῦ 1932, μικραὶ μόνον ἐξαιρέσεις ἐγένοντο, ἀφορῶσαι εἶδη πρώτης ἀνάγκης, διὰ τὰ ὅποια καθορίζετο μικρότερος συντελεστὴς τοῦ ἐνιαίου. Διὰ τοῦ Νόμου 3826 τοῦ 1929 ἐπεδιώχθη ἡ καθιέρωσις, ὀριστικῶς πλέον, ἐνιαίου συντελεστοῦ μετατροπῆς τῶν εἰς μεταλλικὰς δραχμὰς δασμῶν διὰ καθορισμοῦ ἐνιαίου συντελεστοῦ ἐκ δραχμῶν χαρτίνων 15. Ἡ κατάστασις ὁμῶς αὐτῇ δὲν κατωρθώθη νὰ διατηρηθῇ ἐπὶ μακρόν. Ἡ ἐπακολουθήσασα κατὰ τὸ 1932 νέα ὑποτίμησις τοῦ Ἐθνικοῦ νομίσματος ἠνάγκασε τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν νὰ χρησιμοποίησῃ σύστημα πολλαπλῶν συντελεστῶν, ἀνατραπέσις οὕτω τῆς ἀρχῆς τοῦ ἐνιαίου συντελεστοῦ. Ἀπὸ τῆς 19 Μαΐου 1932, οἱ συντελεσταὶ καθωρίσθησαν ἀναλόγως τῆς χρησιμότητος καὶ τῆς ἀναγκαιότητος τῶν διαφόρων εἰσαγομένων εἰδῶν, πρὸς διατήρησιν τῶν τιμῶν τῶν εἰδῶν πρώτης ἀνάγκης, τροφίμων κλπ. εἰς χαμηλὰ ἐπίπεδα. Οὕτω, ὤρισθη συντελεστὴς 15 διὰ τὰ εἶδη διατροφῆς καὶ πρώτης ἀνάγκης, 20 διὰ τὰς πρώτας βλας καὶ διὰ τὰ βιομηχανικὰ προϊόντα καὶ εἶδη οὐχὶ πρώτης ἀνάγκης καὶ ὁ ἀνώτερος συντελεστὴς 22 διὰ τὰ εἶδη πολυτελείας ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον. Ἀργότερον (2 Δεκεμβρίου 1932) ἡ κλιμάκωσις τῶν συντελεστῶν ἀνεπτύχθη ἔτι περισσότερο εἰς 15, 20, 22, 25 καὶ 30. Μεταγενεστέρως (1937) οἱ συντελεσταὶ καθωρίσθησαν εἰς 11, 15, 18, 20, 22, 25, 30 καὶ 36 καὶ τελικῶς, κατὰ τὸ τελευταῖον ἔτος τῆς προπολεμικῆς περιόδου (1940), ὅταν ἡ ἀξία τῆς χρυσῆς λίρας Ἀγγλίας ἠϋξήθη εἰς δραχμὰς χαρτίνας 1000 περίπου, οἱ συντελεσταὶ ὤρισθησαν εἰς 11, 15, 18, 20, 22, 25, 30, 36 καὶ 40 ἀνωτέρου ὁρίου ἐπιτρεπομένου βάσει τῶν δασμολογικῶν συμφωνιῶν, ὡς ἐκ τῆς σχέσεως ἀξίας χαρτίνης δραχμῆς πρὸς ἀξίαν χρυσῆς λίρας.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἡ Ἑλλάς εἶχε πᾶν δικαίωμα νὰ καθιερώνη ἐκάστοτε ἐνιαῖον συντελεστὴν μεταλλικῆς δραχμῆς καὶ νὰ μειώνη τοὺς βασικοὺς δασμοὺς τοῦ δασμο-

λογίου, είτε οὔτοι ἦσαν σταθεροποιημένοι είτε ἦσαν συμβατικῶς ἐλεύθεροι. Ὁφείλομεν ὁμῶς νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι ἡ τοιαύτη μέθοδος δὲν δύναται νὰ ἔχη ἄμεσα ἀποτελέσματα, ὡς ἀπαιτοῦν αἱ περιστάσεις—ἐπείγουσαι ταμειυτικά ἀνάγκαι εἰς ἐκάστην ὑποτίμησιν—διότι ἡ λήψις τῶν ἀναγκαϊούτων νομοθετικῶν μέτρων πρὸς μείωσιν τῶν βασικῶν δασμῶν εἶναι πάντοτε βραδυτέρα τοῦ ἀπλοῦ μέτρου τοῦ καθορισμοῦ συντελεστοῦ μεταλλικῆς δραχμῆς διὰ κυβερνητικῶν πράξεων. Ἐξ ἄλλου, ἡ Ἑλλάς διὰ τοῦ τρόπου τούτου ἐπεφύλασσε εἰς ἑαυτὴν τὴν εὐχέρειαν τῆς αὐξήσεως τοῦ συντελεστοῦ ἀκόμη καὶ διὰ τὰ εἶδη πρώτης ἀνάγκης καὶ διατροφῆς εἰς τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν αἱ ἀνάγκαι τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς χώρας ἐπέβαλλον ἔτι περαιτέρω θυσίας τοῦ καταναλωτικοῦ κοινοῦ, ἔστω καὶ ἂν ὑπῆρχε κίνδυνος διαταράξεως τῶν τιμῶν καὶ ἀπομακρύνσεως ἀπὸ τῆς ἀκολουθουμένης πολιτικῆς διατηρήσεως χαμηλοῦ ἐπιπέδου τιμαρίθμου.

Ὡς ἐκ τούτου οὐδεμία νομιζομένη δύναται νὰ στηριχθῆ κατηγορία κατὰ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως. Διότι ἀκόμη καὶ δικαίωμα ἀναστολῆς πληρωμῆς δασμῶν διὰ τὰ εἰσαγόμενα εἶδη εἶχε, χωρὶς μὲ τοῦτο νὰ δύναται νὰ ὑπόστηριχθῆ ὅτι ἀτονοῦν αἱ συμβατικά ὑποχρεώσεις καὶ δὲν ἀναγνωρίζεται εἰς αὐτὴν τὸ δικαίωμα τῆς ἐπαναφορᾶς τῶν δασμῶν μέχρι τῶν συμβατικῶν ὁρίων, ὅταν οἱ λόγοι οἱ ὅποιοι ἀναγκάζουν ταύτην εἰς τὴν λήψιν τῶν προσωρινῆς φύσεως μέτρων τούτων ἐκλείψουν.

Ὅστω ἐξελισσομένης τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ συστήματος τῶν εἰς μεταλλικὰς δραχμὰς δασμῶν, εἶχομεν κατὰ τὸ τέλος τῆς προπολεμικῆς περιόδου (1940) τοὺς ἐξῆς συντελεστάς :

	δασμολογικαὶ κατονομασίαι	συντελεστῆς	
3			2
6	»	»	5
5	»	»	11
139	»	»	15
2	»	»	18
1	»	»	19
232	»	»	20
17	»	»	22
250	»	»	25
28	»	»	30
627	»	»	36
296	»	»	40

1605 ἐν συνόλῳ ὑποδιαίρέσεις.

Αἱ ἐν συνόλῳ δασμολογικαὶ ὑποδιαίρέσεις τῆς περιόδου ταύτης ἀνῆρχοντο, λόγῳ τῶν ἀπὸ τοῦ 1926 καὶ ἐντεῦθεν γενομένων τροποποιήσεων τῶν δασμολογικῶν κλάσεων, ὀφειλομένων ἰδίως εἰς τὰς συναφθείσας ἐν τῷ μεταξὺ δασμολογικᾶς συμφωνίας μὲ τὰ διάφορα Κράτη, εἰς 1665 περίπου. Ἐκ τούτων αἱ 1605 καθιέρουν εἰδικευμένους δασμούς, αἱ δὲ ὑπόλοιποι 60 δασμοὺς κατ' ἄξιαν.

Ἐτονίσαμεν ἀνωτέρω τοὺς λόγους διὰ τοὺς ὁποίους ἐχρησιμοποιήθη μέχρι καὶ τοῦ 1940 τὸ σύστημα τῶν πολλαπλῶν συντελεστῶν τῆς μετατροπῆς τῶν εἰς μεταλλικὰς δραχμὰς δασμῶν. Καὶ ὀφείλομεν νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι, μέχρι τῆς ἐποχῆς ταύτης, ἡ καθιέρωσις εἰδικευμένων δασμῶν, ἐκπεφρασμένων εἰς σταθερὸν νόμισμα

(μεταλλικὰς δραχμὰς, δηλαδή χρυσᾶς) ἐξυπηρέτησε τὰς ἀνάγκας τοῦ προϋπολογισμοῦ διὰ τῆς ταχείας τροφοδοτήσεώς του ἐκ τῆς ἀμέσου προσαρμογῆς τῶν συντελεστῶν. Δὲν δυνάμεθα ὅμως νὰ υποστηρίξωμεν ὅτι ἐξυπηρέτησε ἐπαρκῶς καὶ τὴν ἀνάγκην τῆς διατηρήσεως τῆς δασμολογικῆς ἐπιβαρύνσεως τῶν διαφόρων εἰδῶν εἰς τὰ ποσοστὰ τὰ ὅποια καθώρισεν ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία διὰ τοῦ ἀρχικοῦ δασμολογίου εἰσαγωγῆς τοῦ 1926.

Πάντως, μέχρι τῆς ἐποχῆς ταύτης, τιμάρημος καὶ ἀξία χρυσοῦς λίρας παρουσίαζον τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν αὐξήσεως, καὶ δὲν δυνάμεθα νὰ μὴ ἀναγνωρίσωμεν ὅτι τὸ σύστημα ὑπῆρξεν ἱκανοποιητικὸν ἀπὸ ἀπόψεως ἐξουδετερώσεως τοῦ μειονεκτήματος τῶν δασμῶν κατ' εἶδος ὡς πρὸς τὰς περιπτώσεις τῆς ὑποτιμῆσεως τοῦ νομίσματος. Λόγῳ ὅμως τῆς αὐξήσεως διεθνῶς τῶν τιμῶν καὶ τῆς μὴ παροχῆς δυνατότητος προσαρμογῆς τῶν βασικῶν δασμῶν—λόγῳ συμβατικῶν δεσμεύσεων—ἡ δασμολογικὴ ἐπιβάρυνσις, ἢ ἀρχικῶς καθορισθεῖσα διὰ τοῦ δασμολογίου τοῦ 1926, παρουσίασεν αἰσθητὴν μείωσιν δι' ἅπαντα τὰ εἶδη καὶ εἰδικῶς διὰ τὰ δασμολογούμενα μὲ δασμοὺς συμβατικούς, τῶν ὁποίων ἡ δασμολογικὴ ἐπιβάρυνσις ὄχι μόνον προστατευτικὸν σκοπὸν δὲν ἐξυπηρετεῖ πλέον ἀλλὰ οὔτε καὶ ταμιευτικόν.

Καὶ ἡ μὲν προστατευτικὴ πλευρὰ ἐξυπηρετήθη ἕκτοτε διὰ τῶν ἐπιβληθέντων περιορισμῶν εἰσαγωγῆς καὶ ἀπαγορεύσεων κατὰ τὸ τέλος τῆς περιόδου ταύτης, καὶ διὰ τῶν εἰσφορῶν (Α. Ν. 1960)1939 καὶ Α. Ν. 2254)1940), ἢ ταμιευτικὴ ὅμως ὄχι, δι' ἧς καὶ ἠναγκάζετο ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις νὰ προστρέχῃ συνεχῶς, πρὸς αὐξήσιν τοῦ ἐσόδου ἐκ δασμῶν, εἰς τὴν ἐπιβάρυνσιν εἰδῶν πρώτης ἀνάγκης καὶ εὐρείας καταναλώσεως, ὡς τὰ ὑγρὰ καύσιμα, ἢ σάκχαρις, ὁ καφῆς κλπ.

Ἦρκειτο, ὅπως ἀνεπτύξαμεν, ἡ Ἑλλάς μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης εἰς μόνην τὴν ἀναπροσαρμογὴν τοῦ συντελεστοῦ τῆς μεταλλικῆς δραχμῆς καὶ ταύτην μὲ κλιμάκωσιν πρὸς ἐξυπηρέτησιν γενικωτέρας οικονομικῆς κοινωνικῆς πολιτικῆς, ἢ ὅποια ἀναπροσαρμογὴ ἐξυπηρετεῖ θεδαίως κατὰ καιροὺς τὰς ἀνάγκας τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς χώρας, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ διατηρῇ εἰς σταθερὰ ἐπίπεδα τὴν δασμολογικὴν ἐπιβάρυνσιν τῶν διαφόρων εἰσαγομένων εἰδῶν, ὡς τοῦτο ἐπιτυγχάνεται αὐτομάτως διὰ τῶν κατ' ἀξίαν δασμῶν.

ΜΕΤΑΠΟΛΕΜΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

Ἡ κατοχικὴ περίοδος οὐδόλως μετέβαλε τὴν ἀνωτέρω κατάστασιν, ἢ ὅποια, ἄλλωστε, δὲν παρουσίαζεν ἐνδιαφέρον διὰ τὴν περίοδον ταύτην. Μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν καὶ ἐν συνεχείᾳ πρὸς τὴν γενομένην νομισματικὴν διαρρῦθμιν, καθ' ἣν ἡ τιμὴ τῆς λίρας Ἀγγλίας ὤρισθη εἰς τὸ διπλάσιον τῆς προπολεμικῆς (2000), ὤρισθη παραλλήλως καὶ ὅτι οἱ προπολεμικοὶ συντελεσταὶ τῆς μεταλλικῆς δραχμῆς οἱ ἰσχύοντες τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1941 διπλασιάζονται. Ἔδει δηλαδή οἱ προπολεμικοὶ συντελεσταὶ (2,5,11,15,18,19,20,22,25,30,36,40) νὰ πολλαπλασιαζῶνται ἐπὶ 2. Τοῦτο ἰσχύσεν ἀπὸ τοῦ Νοεμβρίου 1944 (ἰσχύς 18]11]1944. Ἀποφ. Ὑπ. Οἰκ. 6856]16]11]1944 - ΦΕΚ 15]18]11]1944 Τ.Β. - ΕΔΥΟ 87]1944 καὶ 49]1945). Ἀργότερον, κατὰ Ὀκτώβριον τοῦ 1945, λόγῳ νέας ὑποτιμῆσεως τοῦ νομίσματος, ἡ ἰσχύουσα κατὰ τὸν Σεπτέμβριον 1941 ἀξία τῆς μεταλλικῆς δραχμῆς ἐξαπλασιάσθη. Ὁμοίως κατὰ Φεβρουάριον τοῦ 1946 ἐτεσσαρακονταπλασιάσθη (ἰσχύς 25)2]1946. Ἀπόφ. Ὑπ. Οἰκ. Τ. 1415]20]2]1946) — ΦΕΚ 39]25]2]1946 Τ.Β.) καὶ τελικῶς κατ'

᾽Οκτώβριον τοῦ 1947 (ἰσχύς 27)10)1947 — ᾽Απόφ. Ὑπ. Οἰκ. Τ. 10382]25)10) 1947. ΦΕΚ 161]26)10)1947 Τ.Β.) ἑκατονταπλασιάσθη. Ἐννοεῖται ὅτι αἱ τελευταῖαι αὗται διαρρυθμίσεις τῆς ἀξίας τῆς μεταλλικῆς δραχμῆς δὲν ἀντεπροσώπευον τὴν πραγματικὴν σχέσιν μεταξύ ἀξίας χαρτίνης δραχμῆς καὶ ἀξίας χρυσῆς λίρας. Ὅταν ἐγένετο ὁ τελευταῖος ἑκατονταπλασιασμός τοῦ προπολεμικοῦ συντελεστοῦ τῆς μεταλλικῆς δραχμῆς, ἡ τιμὴ τῆς λίρας Ἀγγλίας ἦτο οὐχὶ 100 000 ἀλλὰ 180 000 περίπου. Ὡς εὐκόλως δύναται νὰ συμπεράνη τις ἐκ τῆς ἀκολουθηθείσης πολιτικῆς μέχρι τῆς ἐποχῆς ταύτης, οὐδόλως ἐπεδιώκετο ἡ προσαρμογὴ τῶν δασμῶν πρὸς ἐπιδίωξιν φορολογικῶν διὰ τοῦ δασμολογίου σκοπῶν (αὔξησιν τῶν ἐσόδων τοῦ προϋπολογισμοῦ), εἰμὴ κατὰ τρόπον ὄλως συμπτωματικῶν καὶ δευτερεύοντα ἢ πρὸς προστασίαν τῆς ἐγχωρίου παραγωγῆς. Ἡ μὲν φορολογικὴ πολιτικὴ ἐξυπηρετεῖτο διὰ τῆς αὐξήσεως ἐτέρων φόρων καταναλώσεως, ὡς ὁ φόρος κύκλου ἐργασιῶν, οὗτινος τὸ ποσοστὸν ἐφθασεν εἰς τὸ 12 %, ἡ δὲ πλευρὰ τῆς προστασίας οὐδόλως ἀπησχόλει τὰς Κυβερνήσεις, καθόσον κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην αἱ ἀνάγκαι εἰς προϊόντα καὶ εἶδη πάσης φύσεως ἦσαν τεράστιαι καὶ δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἱκανοποιηθοῦν καὶ νὰ ἱκανοποιουνται διὰ τῆς ἐγχωρίου παραγωγῆς. Τὰ εἶδη μάλιστα ταῦτα ἔδει νὰ εἰσάγωνται ἄνευ ἐπιβαρύνσεων, ἵνα εἶναι προσίται αἱ τιμαὶ τῶν διὰ τὰς λαϊκὰς τάξεις.

Ἡ πλήρης ἀναστολὴ τῶν δασμῶν, δι' ὠρισμένα εἶδη καὶ ὠρισμένην περίοδον, ἐξητάσθη, ἀλλὰ δὲν ἀπεφασίσθη, διότι διεπιστώθη ὅτι αἱ δασμολογικαὶ ἐπιβαρύνσεις ἦσαν ἐλάχισται μὲ τὰ ἰσχύοντα ποσοστὰ τῶν συντελεστῶν τῆς μεταλλικῆς δραχμῆς. Ἄλλα εὐρωπαϊκὰ Κράτη, ὡς γνωστόν, ὑποστάντα καὶ αὐτὰ μακροχρονίως τὴν κατοχὴν, προέβησαν εἰς ἀναστολὴν τῶν δασμῶν ἐπὶ πολλῶν εἰδῶν εὐρείας καταναλώσεως, πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν μεταπελευθερωτικῶν ἀναγκῶν τοῦ πληθυσμοῦ των, εἰς εἶδη ἐνδύσεως, ὑποδήσεως, διατροφῆς κλπ., καὶ ἐξακολουθοῦν μάλιστα τινὰ νὰ ἀναστέλλουν τοὺς δασμοὺς ἐπὶ ὠρισμένων εἰδῶν, χωρὶς νὰ κινδυνεύουν νὰ χαρακτηρισθῆ ἢ τοιαύτη ἐνέργειά των ὡς συνεπαγομένη τὴν μὴ ἀνάγκην τῆς ὑπάρξεως δασμῶν, εἴτε διὰ ταμειυτικὰς ἀνάγκας εἴτε πρὸς προστασίαν τῆς παραγωγῆς των.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΕΙΣ ΓΕΝΙΚΗΝ ΣΥΜΦΩΝΙΑΝ ΔΑΣΜΩΝ

Μὲ τοιαύτην κατάστασιν ἀπὸ ἀπόψεως ἰσχύοντος δασμολογίου καὶ δασμολογικῶν ἐπιβαρύνσεων παρουσιάσθη ἡ Ἑλλάς διὰ πρώτην φοράν εἰς τὰς ἐν Ἀνεσῶ τῆς Γαλλίας (Ἀπρίλιος 1949) γενομένας συζητήσεις τῆς Γενικῆς Συμφωνίας Δασμῶν καὶ Ἐμπορίου.

Ὑπεστηρίζομεν ἔκτοτε ὅτι ἡ Ἑλλάς μετέχει τῶν διαπραγματεύσεων ὅχι διὰ νὰ μειώσῃ τοὺς εἰδικευμένους δασμοὺς ὧν ἡ ἐπίπτωσις λόγῳ αὐξήσεως τῶν τιμῶν διεθνῶς καὶ μὴ προσαρμογῆς τοῦ συντελεστοῦ τῆς μεταλλικῆς δραχμῆς ἦτο ἀμελητέα καὶ ἄνευ διεθνούς σημασίας, ἀλλὰ διὰ νὰ συμμετάσχη εἰς ἐργασίας ἐπιδιωκούσας ἐνιαίαν ρύθμισιν δασμολογικῶν ζητημάτων διεθνούς ἐνδιαφέροντος. Ἀπεφάσισεν ἐξ ἄλλου ἡ Ἑλλάς ὅπως προχωρήσῃ καὶ εἰς τὴν καθιέρωσιν δασμῶν κατ' ἀξίαν. Ὅπως ὅλα τὰ Εὐρωπαϊκὰ Κράτη, καὶ ἡ Ἑλλάς, τὴν ἐπομένην τῆς ἀπελευθερώσεως διεπίστωνεν ὅτι οἱ κατ' εἶδος δασμοὶ εἶχον ἀπολέσει ἐντελῶς ὅχι μόνον τὴν προστατευτικὴν τῶν ιδιότητων ἀλλὰ καὶ αὐτὴν τὴν καθαρῶς ταμειυτικὴν, λόγῳ τῆς

ὕψωσης τῶν τιμῶν καὶ τῶν ὑποτιμήσεων. Οὕτω, πρὸ τῆς ἀναχωρήσεως τῆς ἀντιπροσωπείας τῆς διὰ τὴν μετάσχι τῶν ἐργασιῶν τῆς Διασκέψεως, ἡ Κυβέρνησις διὰ πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἀπεφάσισε τὴν υἱοθέτησιν δασμολογίου κατ' ἀξίαν καὶ συνίστα Ἐπιτροπὴν προσαρμογῆς.

Καταδεικνύεται ἐκ τῶν ὡς ἀνωτέρω ἐκτιθεμένων ἔτι πράξεις τῆς Ἑλλάδος ἦτο ἡ καθιέρωσις δασμολογίου κατ' ἀξίαν τὸ ταχύτερον, πρὸς τακτοποίησιν ζητήματος ὑπερ μὲ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου καὶ τὴν βελτίωσιν τῶν συνθηκῶν διαδιώσεως τοῦ πληθυσμοῦ καθίσταται ζωτικῆς σημασίας καὶ διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς χώρας, ὅστις ἐξηκολούθει νὰ τροφοδοτῆται μὲ ὑψηλὴν—ὕψωτοτέραν καὶ τῆς προπολεμικῆς—ἐπιβάρυνσιν ὠρισμένων εἰδῶν διατροφῆς, ὡς ἡ σάκχαρις καὶ λοιπῶν εἰδῶν εὐρυτάτης καταναλώσεως, ὡς τὰ ὑγρά καύσιμα.

Εἰς τὴν ἀπόφασιν ταύτην κατέληγεν ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις, διότι πλέον μεταπελευθερωτικῶς ἡ αὔξησις τοῦ τιμαριθμοῦ χονδρικῆς πωλήσεως ἠῤῥξανε συνεχῶς, ἐνῶ ἡ τιμὴ τῆς χρυσῆς λίρας Ἀγγλίας διετηρεῖτο εἰς σταθερὰ ἐπίπεδα. Τοιοῦτο τρόπον καταδεικνύεται ἔτι καὶ αὐτὸς ὁ θεσμὸς τοῦ εἰς σταθερὰς μονάδας (μεταλλικὰς ἢ χρυσὰς δραχμὰς) καθορισμὸς τῶν δασμῶν, ἦτο ἀνίσχυρος νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὴν καθαρῶς ταμιευτικὴν ἀποστολὴν τῶν δασμῶν, διότι ὁ συντελεστὴς μετατροπῆς, ἔχων σχέσιν μὲ τὴν ἀξίαν τῆς χρυσῆς λίρας καὶ οὐχὶ μὲ τὸν τιμαριθμὸν τιμῶν χονδρικῆς πωλήσεως, δὲν ἦτο δυνατόν νὰ καθορισθῇ εἰς ποσοστὰ ἀντιπροσωπεύοντα πραγματικὴν κατάστασιν καὶ οὐχὶ εἰκονικὴν, τεχνητὴν.

Ἐξ ἐξετάσωμεν ἤδη, ἔναντι τῆς ἀνωτέρω ἐκτεθείσης δασμολογικῆς καταστάσεως τῆς Ἑλλάδος, τί ἐπετεύχθη κατὰ τὰς διαπραγματεύσεις εἰς Ἀνεσὺ τῆς Γενικῆς Συμφωνίας Δασμῶν.

Ἡ Ἑλλάς, ὡς ἐτονίσθη, παρουσιάζετο εἰς τὰς διαπραγματεύσεις:

α) Μὲ δασμολογικὴν ἐπιβάρυνσιν τῶν διὰ δασμῶν κατὰ θάρος δασμολογουμένων εἰδῶν ἐλαχίστην, πολὺ ἀπέχουσαν ἀπὸ τοῦ νὰ δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς ταμιευτικὴ καὶ πολὺ περισσότερο ὡς προστατευτικὴ.

β) Μὲ ὀλίγους δασμοὺς κατ' ἀξίαν (60 ἐν συνόλῳ ἐπὶ 1665 ὑποδιαίρεσεων).

γ) Μὲ σοβαρὰν ἀπόφασιν νὰ καθιέρωσῃ δασμοὺς κατ' ἀξίαν πρὸς ἐξυπηρετήσιν κυρίως ἀναγκῶν ταμιευτικῶν, δεδομένου ἔτι ἡ ἐξακολούθησις ἐφαρμογῆς δασμῶν κατ' εἶδος, μὲ νομισματικὰς συνθήκας ὡς αἱ τῆς Ἑλλάδος, δὲν ἦτο δυνατόν πλέον νὰ ἐξυπηρετήσῃ ἐπείγουσας καὶ διαρκεῖς, λόγῳ συνεχοῦς ἀνόδου τῶν τιμῶν, ἀνάγκας τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς.

Ὡς θὰ ἀνέμενε πᾶς τις, λαμβάνων ὑπ' ὄψιν τοῦ τὴν ὡς ἀνωτέρω κατάστασιν, δεσμεύσεις ἐπὶ δασμῶν ἐπιβαλλομένων κατὰ θάρος δὲν θὰ εἶχον θέσιν. Ἐπέκτασις δασμῶν κατ' ἀξίαν θὰ ἔπρεπε νὰ προβλέπεται, καὶ ὀρθῶς, ἐφ' ὅσον ὅλα τὰ εὐρωπαϊκὰ Κράτη εἶχον ἤδη καθιέρωσει δασμολογία κατ' ἀξίαν.

Ἐν τούτοις, ὄχι μόνον ἔτι περαιτέρω μείωσις τῶν κατ' εἶδος δασμῶν παρεωρήθησαν, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οἱ προπολεμικοὶ πολλαπλοὶ συντελεσταὶ τῆς μεταλλικῆς δραχμῆς ἐχαρακτηρίσθησαν ὡς μὴ ἐπιδεχόμενοι περαιτέρω προσαρμογῆν, τῆς μὴ μέχρι τότε προσαρμογῆς τῶν ὑποδηλούσης πλήρη ἱκανοποίησιν τῆς Ἑλλάδος διὰ τῶν τοιοῦτων συντελεστῶν καὶ ἀπὸ ταμιευτικῆς ἀπόψεως καὶ ἀπὸ προστατευτικῆς τοιαύτης.

Οὕτω, δικαίωμα τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τοῦ 1887, ἀναγνωριζόμενον ὑπὸ τῶν διαφό-

ρων Κρατών, διὰ τῶν ἐκάστοτε συναπτομένων συμβάσεων, ἀφηρέθη καὶ εἰς ἀντάλλαγμα ἀνεγνωρίσθη διὰ τὸ μέλλον, ἐπιτραπείσης τῆς αὐξήσεως τῶν προπολεμικῶν συντελεστῶν κατὰ τὴν ἐκάστοτε σχέσιν τῆς χαρτίνης δραχμῆς πρὸς τὴν ἀξίαν τῆς χρυσῆς λίρας Ἀγγλίας. Ἐπὶ τῇ θάσει τῆς ἀναγνωρίσεως ταύτης, ἀργότερον, ἡ Ἑλλάς καθιέρωσε τὸν πολλαπλασιασμὸν ἐπὶ 225 καὶ οὐχὶ 100 τῶν προπολεμικῶν συντελεστῶν, ἐνῶ ὁ τιμάρηθμος κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἀντεστοίχει πρὸς 400 φράς περίπου. (Ἰσχύς 1 Μαρτίου 1950. Α. Ν. 1419]1950 κυρωθεὶς διὰ τοῦ Ν. 1805]1951—ΦΕΚ 128]1951—ΕΔΥΟ 72]1951).

Ὁφείλομεν νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι τὰ συμβαλλόμενα μέρη οὐδὲως ἐπρόσεξαν τὰ ζητήματα τῆς Ἑλλάδος.

Ὅσον ἀπρῶς τοὺς εἰδικευμένους δασμοὺς, παρατηροῦμεν ὅτι γενικῶς ἐπεδιώχθη μία μείωσις τῶν παλαιῶν συμβατικῶν δασμῶν κατὰ 10-20%, χωρὶς νὰ δικαιολογῆται τοῦτο ἐξ ἄλλου λόγου, παρὰ τῆς ἐμφανίσεως διεθνῶς, διὰ λόγους ψυχολογικῆς σκοπιμότητος, ἔτι περαιτέρω μειώσεων.

Ὡς πρὸς τοὺς δασμοὺς κατ' ἀξίαν, ἐπέκτασις σοβαρὰ δὲν ἐγένετο. Εἰς 159 ἀνέρχονται ἤδη σήμερον αἱ ὑποδικαιρέσεις μὲ δασμοὺς κατ' ἀξίαν καὶ τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὴν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη καθιέρωσιν διὰ τῆς αὐτονόμου νομοθεσίας τῆς Ἑλλάδος δασμῶν κατ' ἀξίαν.

Ἡ κατὰ τὰς διαπραγματεύσεις προσπάθεια ἔτεινε εἰς τὴν μείωσιν κυρίως τῶν ὑπαρχόντων ποσοστῶν τῶν δασμῶν κατ' ἀξίαν καὶ ὀλιγώτερον εἰς τὴν ἐπέκτασιν αὐτῶν διὰ τῆς καθιέρωσεως δασμῶν κατ' ἀξίαν σταθεροποιουμένων ἐκεῖ ὅπου ὑπῆρχον δασμοὶ κατ' εἶδος.

Παρὰ τὰ ἀποτελέσματα ταῦτα, ἡ Ἑλλάς ἐδέχθη τὰς δεσμεύσεις καὶ ἐκύρωσε διὰ νόμου τὰ συμφωνηθέντα, καταδεικνύουσα πρόθεσιν συνεργασίας εἰς τὰ διεθνή πλαίσια, καίτοι εἶχεν ὑπ' ὄψιν τῆς τὰς συνεπειᾶς τῶν τοιούτων δεσμεύσεων. Ἐπραξεν ὅμως τοῦτο ἐλπίζουσα ὅτι εἰς στιγμὰς κρίσιμους δι' αὐτὴν θὰ ἀντιμετώπιζε κατανόησιν καὶ θὰ τῆς ἐπετρέπετο μικρὰ τις παρέκκλισις πρὸς ἐξυπηρέτησιν ἐπειγουσῶν καὶ ἀπροβλέπτων δυσχερειῶν, χωρὶς τοῦτο νὰ ἐθεωρεῖτο παραβίασις τοῦ ἀπολύτου σεβασμοῦ τῶν συμβατικῶν ὑποχρεώσεών τῆς.

Ἐπλανήθη ὅμως, διότι, ὡς κατωτέρω ἐκθέτομεν, δὲν τῆς ἐδικαιολογήθη τοιαύτη ἐκδήλωσις εἰς κρίσιμους δι' αὐτὴν στιγμὰς, καὶ δὴ εἰς περιόδους ἀνάγκης ἐξυπηρετήσεως πολεμικῶν δαπανῶν, ἐνῶ ἄλλων κρατῶν παρόμοιοι ἐκδηλώσεις, εἰς ἄλλα πλαίσια συμβατικῶν δεσμεύσεων, ἐδικαιολογήθησαν εὐχερῶς.

ΠΑΡΑΒΙΑΣΙΣ ΣΥΜΒΑΤΙΚΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΥΠΟ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἡ Ἑλλάς, εὐρεθεῖσα κατ' Ἰούλιον τοῦ 1952 εἰς δυσχερείας ἐξευρέσεως ἐσόδων τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους πρὸς ἀντιμετώπισιν κυρίως ἠϋξημένων στρατιωτικῶν δαπανῶν, προέβαινε, μὴ δυναμένη νὰ πράξῃ ἄλλως, εἰς τὴν αὐξησιν τοῦ προπολεμικοῦ συντελεστοῦ τῆς μεταλλικῆς δραχμῆς διὰ πολλὰς ὑποδικαιρέσεις τοῦ δασμολογίου εἰσαγωγῆς. Μεταξὺ τῶν ὑποδικαιρέσεων τούτων περιελήφθησαν καὶ τινες τῶν ὁποίων οἱ δασμοὶ εἶχον παγιοποιηθῆ διὰ τῶν Συμβάσεων καὶ ὡς πρὸς τὰς ὁποίας ὑπῆρχε δέσμευσις, συμφώνως μὲ τὰ συμφωνηθέντα, διὰ τὴν μὴ αὐξησιν τοῦ προπολεμικοῦ συντελεστοῦ τῆς μεταλλικῆς δραχμῆς. (Ἰσχύς 11 Ἰουλίου 1952 Πρ. Ὑπ. Συμβ. 766]10]7]1952 - ΦΕΚ 184]11]7]1952 - ΕΔΥΟ 128]1952).